XXI. évfolyam. Csikszereda. 1909. május 26. 22. szám.

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Szvoboda József könyv- és papirkereskedése,** hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési dijak is küldendők. Telefon hivószám 2.

FELELŐS SZERKESZTŐ: **Dr. FEJÉR ANTAL** ÜGYVÉD.

TÁRSSZERKESZTŐ: **Dr. ÉLTHES GYULA.**

Megjelenik minden szerdán. Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési dijak a legolcsóbban számittatnak Kéziratok nem adatnak vissza.

A városok kongresszusa.

Az elmult héten tartatott meg a magyar városok két napos kongresszusa. Az ország székvárosa látta vendégül a haza másfélszáz városának küldötteit, a kik Budapest ragyogó közgyülési termében azért seregletlek össze, hogy a nemzet szivében impozáns konventikulumon keltsenek országos érdeklődést képviseltjeik, a magy[illegible] vidéki városok elhanyagolt sorsa iránt.

Üdvözölnünk kell az országos kongresszus gondolatát. — Bárcsak régebben vetették volna már föl s ismételték volna meg minél sürübben az országban: néma gyermeknek az anyja sem érti szavát. Itt kiáltozni, lamentálni és demonstrálni kell unos-untig, ha törvényhozás és kormányok figyelmét s cselekvő jószándékát még a legkiáltóbb nemzeti közszükséglet iránt is föl akarjuk kelteni. Az egyetlen, agyonbecézett központ, Budapest kivételével, a városok ugyszólván mostoha gyermekei voltak állandóan kormányunknak. A faluról, hála egy pár lelkes földmivelési miniszterünknek, még csak történt elég sürüen központi atyáskodó gondoskodás; ám városaink ügye-baja föllenditésük gondolata önként soha sem jutott eszébe a legtarkábban váltakozó magyar kormányoknak. Ezeknek a magyar hamupipőkéknek kérvényezni, deputációzni kellett évekig néha egy — iskoláért is! A „jó vidék", mint államéletünk létező faktora, csak akkor jutott a központi m. kir. ész és gondviselés szives figyelmébe, ha nyakába kellettráznia a kormánynak ujabbnál ujabb állami adminisztracionális funkciókat — potyára. Legfeljebb még akkor, ha appellállak „hazafias áldozatkészségé"-re s a legtarkább cimeken eret vagdaltak zsebén. Minden csak a főváros volt, Budapestbe dugtak mindent, ott centralizálták mindent s azzal szivattak föl minden tápláló erőt a vidéki városok organizmusából, szellemi, anyagi téren egyformán.

Ilyenképen megcsinálták a valóban világcsodájának beillő nemzeti fővárost, de százados elmaradottságban hagyták tengődni a másfélszáz vidéki elfeledett magyar várost. Szivet adtak az országnak hatalmasat, erősen lüktetőt [illegible] szinte [illegible] tak senyvedni, sorva[illegible]génységbe sülyedni az egykor oly virágzó vidéki emporiumokat. Pedig sehol Európában nem volna oly fontos nemzetvédő és nemzetfejlesztő szurrogátum egy erőteljes virágzó vidéki város-csoport, mint éppen a szétesni készülő magyar nemzeti államban. Ők volnának egy-egy nagy terület természetadta fókusai, melyek vonzanák, együtt tartanák s minden téren helyes irányban vezetnék a maguk vidékét. De ehhez imponálni is kellene tudniok s minden tekintetben vonzó erővel is birniok. De vajjon mi vonzzon ma vidéki városaink legtöbbjéhez a vidékről ambiciót, vállalkozó tőkét, munkakedvet, sőt csak mulató kedvet is?

Ugyan van-e bennük, kis kivétellel, valami csábitó, vagy lekötő erő, s nem-e az „egyetlen Pestre" gravitál, törhet minden, figyelembe sem véve dolgozni, vagy szórakozni vágyó kedvében a tulajdon szükebb pátriáju székvárosát? Félszázad alatt csodamód fölcivilizálódtunk, még a parasztnak is, már pedig a civilizált népnek igényei vannak. Valljuk be, ez igényeit, melyek jogosak, a legszerényebb mértékben is alig-alig elégithető ki vidéki városaink legtöbbjében.

Örülünk, hogy végre öntudatra ébredtek s jelen kongresszusukkal épp erről akartak tanuságot tenni országunk közvéleménye előtt. Hogy tudniillik haladni akarnak a korral. Napirendjük összeállitásából láttuk, hogy helyes utján indultak meg a haladásnak: anyagi erejüket akarják legelőbb is rendbe szedni, megizmositani. E nélkül: háztartásuk s hitelük megalapozása nélkül, egyetlen lépést sem tehetnek előre. Mert a százados elmaradást most már igen nagy anyagi áldozattal lesznek képesek csak behozni. E munkájukban köteles lesz az állam segélyükre [illegible]elni, nemcsak azért, mert elsőrendü státus érdeke a virágzó vidéki városok léte, hanem azért is, mert eddig csak kizsarolta őket, legutóbb az adónovellával is érzékenyen megkárositotta törvényes bevételüket, a községi pótadót s az e két millió korona, melyet rekonpenzációként a budgetbe nekik beállitott, nem segitség, csak koldusalamisna. Abból bizony még tisztviselőik fizetésrendezését sem csinálhatják meg.

Ám azért lesznek most együtt a városok, hogy kiáltsanak, minél nagyobbat kiáltsanak, akkor alkalmasint meghallgatják őket és alaposan segitenek rajtuk. Az eddigi alázatos kérvényezéssel, kilincselő deputációzással hagyjanak föl, mert szemérmetes koldusnak soha üresebben nem maradt még tarisznyája, mint a magyar kormányoknál koldulóké.

Vármegyei pártgyülés.

A csikvármegyei függetlenségi és 48-as párt folyó évi május hó 23-án a városháza előtt vármegyei pártgyülést tartott, hogy a jelenlegi politikai válsággal szemben állást foglaljon. A gyülésnek az idő is kedvezvén, azon városunk intelligenciája és polgársága nagy számmal vett részt, sőt vidékről is igen sokan eljöttek.

A gyülést Csedő István tartalmas beszéddel nyitotta meg s egyben felhivta a megjelenteket, hogy most a válság idejében igazi függetlenségiekhez méltó magatartást tanusitsanak.

A pártgyüléssel kapcsolatos volt kerületünk országgyülési képviselőjének, Hajnód Ignácnak beszámolója, mely egy évvel előbb történt megválasztása óta az első volt. Beszéde felölelte a politikai legutolsó évének minden jelentősebb mozzanatát. — A költségvetés tárgyalásával kezdte, melynek rendjén két izben felszólalt. A sokat emlegetett házszabályreviziót, mely az obstrukciót lényegesen megnehezitette, megszavazta, mi a horvátok áldatlan politikai agyarkodásának is korlátokat szabott. A végrehajtási novellát megszavazta azért, mert a hitel megszoritásával a kis embert védi és a magyar kézben levő földet nem dobja prédául a nemzetiségi bankoknak. Hozzá járult a tagositási törvényhez, mely vármegyénkben annyi ellentétre szolgáltatott okot. A tapasztalat mutatja, hogy ott, ahol a tagositás igazságosan keresztülvitetett, mindenütt érezteti jótékony hatását. Felhozta például a három szomszéd községet, hol annyi viszály és herce-hurca után ma mindenki örvend a tagositásnak. Hozzájárult a kongrua törvényhez, mely a papi fizetések kiegészitéséről gondoskodik. Örömmel emlékezett meg az ingyenes népoktatásról szóló törvényről, mely gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszterünket dicséri. Végül szólt Wekerlének adótörvényéről, mely a kis ember vállaira nehezedő igazságtalan terheket leveszi és inkább a nagyobb fundust és jövedelmet terheli.

Hajnód Ignácz megválasztása előtt tartott programbeszédeiben megigérte, hogy a székelyföldi kepe megváltását és az uj választási törvény keresztülvitelét szorgalmazni fogja. Beszédében felfejtette, hogy ezek ha ma még nincsenek is a befejezés stádiumában, de már a legközelebbi jövőben várhatók. Apponyinak igéretét birja, hogy a kepe megváltását az 1910-iki

A „CSIKI LAPOK" TÁRCZÁJA.

Róma—Nápoly—Pompei.

Zarándok- és tanulmányut 1909. április 5 13.

(Folytatás.)

Közel a félkörben elvonuló hegyekhez és nem messze (30 km.) a tengertől, 135 km. hosszu és 40 km. széles völgyben a Tiberis folyó (60 m. széles — 5—6 m. mély) mindkét partján, nem magas (50—80 m.) halmokon fekszik a közel 3000 éves Róma, az örök-város.

A Romulus által alapitott város a Palatinus hegyen terült el, e hegy körül volt az első fal, melynek nyugati része romjaiban most is látható. Itt volt Luperkal és az előtte álló fikus Ruminaliszszal az a hely, hol a Tiberis áradásába kitett Romulus és Remus teknője megakadt.

A második kőfalat Servius Tulliusról nevezik, ennek vonalát maradványai nyomán majdnem teljes határozottsággal meglehet állapitani. A Tiberistől kiinduló fal északkeletfelé a Quirinselis és Vinivalis területeit délfelé pedig az Aventinus területét karolja át és igy a közbe levő Coelius és Esquilinus, továbbá a Capitolinus is a megnövekedett város területéhez tartozott.

A köztársaság korában legsürübben lakott helyek a Capitolinus, Palatinus és Aventinus voltak, ott volt a mi fogalmaink szerint a belváros; a Capitolinus és Palatinus közt volt a forum Romanum (római piac), a Comitium stb. A Palatinus és az Aventinus közt a cirkus maximus. Azt a térséget, melyet egyfelől a Tiberis, másfelől Capitolium, Quirtvalis és Pincius határolt, Maro mezőnek (Campus Martius) neveztek; régebben népgyülések és testgyakorlatok részére szolgált, de Pompeius óta diszes épületek emelkedtek rajta.

A Tiberis balpartján levő Janikulus és Vatikanus és a kettő között levő területek legutoljára népesedtek meg és kapcsoltattak Rómához. A Janikulum aljában terültek el Caesar óriási kertjei, melyeket végrendeletében a római népnek hagyott; ez és a Vatikanus domb közt levő területen kisiparosok laktak. A Vatikanus mezején voltak Neró kertjei és szinköre, hol e borzalmas emlékü zsarnok a. keresztényeket legyilkoltatta. A Tiberis balpartján még nevezetes a a császárkorból Hadrianus Mauzoleuma (Angyalvár). A harmadik falat, mely a régi két halmon kivül a Vatikanust, Janikulust és a Pinciust is körülövezte, Anreticinus császár épitette.

Róma utcái a köztársaság korában keskenyek voltak, a házak egymásra épitvék. Augustus császár és utódai sokat tettek a város szépitése érdekében. Való igaz, mit Augustus mondott, hogy téglavárost kapott és márványvárost hagy hátra utódaira.

A többi császárok is egymással versenyeztek monumentalis épületek fellitásában. Legnevezetesebb alkotások: a Pantheon, a Colosseum, a különböző vizvezetékek, fürdők stb. A város körül voltak egyes hatalmas és gazdag uraknak villái, gyönyörü szép kertekkel. Volt a sok muzeumon, 28 könyvtáron és mügyüjteményen kivül 70 aranyból és 74 elefántcsontból készült szobor, 35 diadalkapu, temérdek templom és obeliszk. A lakosság számáról megbizható adataink nincsenek, némelyek félmillora becsülték, mások pedig azt mondják, hogy meghaladta az egymilliot.

Ezzel a felső, az egész világ kincseivel és vagyonával büszkélkedő pogányvárossal párhuzamosan fejlődött az alsó, szegény, sötét üregekbe rejtőző keresztényváros. Mig odafenn fényes diadelmenetek, áldozati körmenetek, véres gladiatori játékok, kéjelgő finom élet egyrészről, durva katonák és züllött, koldus polgárok, panem et circenses — élelmet és cirkuszi játekokat — kiáltás, másrészről voltak napi renden; addig a föld alatt az üldözött keresztény hivők kiscsapata áhitat és szent reménységgel várta a jobb jövőt. És ez meg is érkezett, a szenvedés és az üldözés harmadfélszázadig tartott, s amikor a földalatti folyósók üregei megteltek a vértanuk csontjaival, ütött a szabadulás órája; a régi fényben és pompában tobzodó Róma pusztulni kezdett, alább és alább sülyedt, végre több méter mélységbe temették saját romjai és az idők viharai; az uj a földalatti Róma pedig mind feljebb és feljebb emelkedett, elfoglal a pogány város templomait, középületeit, oszlopait; átalakitotta, védelmezte, javitotta azokat. A gótok és vandalok pusztitásai után a düledező emlékek anyagát keresztény templomok épitésére használták fel.

De nemcsak pogány templomokat foglalt el a keresztény egyház, hanem ujakat is épitett. Amióta Nagy Konstantin elhagyta Rómát s székhelyét a róla nevezett Konstantinápolyba tette át, azóta a pápák voltak Róma oltalmazói és lakosainak védelmezői. 411-ben Alarich gót király elfoglalta a várost; templomok, paloták és lakóházak romokban hevertek, tiz nap alatt csaknem az egész város a nép vadságának vagy a lángoknak lett áldozata. Midőn egy katona kiakarta fosztani egy öreg asszony házát, ez a következő szavakkal állott a kincsszomjas katona elé: »Én az apostolok kincseit őrzöm és bár nincs erőm azoknak megvédésére, nincs is jogom.« Midőn ez Alarichnak tudomására jutott, igy kiáltott fel: »Az emberek s nem az apostolok ellen harcolók«, s legott elrendelte, hogy az összes kincsek ünnepélyes menetben azon székesegyházba vitessenek, melynek tulajdonát képezte.

Igy csodálatosképpen érintetlen maradt azon menhely, hol az apostol-fejedelmek hamvai pihentek. Az anyókához csatlakoztak mások is, rómaiak és gótok, keresztények és pogányok s bántalmatlanul magukkal vihették értéktárgyaikat. Alarich ezen berohanása — folytatja Goyan Gy. a pápaság egyetemes története cimü müvében — azt bizonyitja, hogy Róma palladiuma helyet cserélt. Most már nem a Capitolium, nem is Vesztaszüzek temploma, hanem az apostol-fejedelmek sirja képezte a rómaiak palladiumát. Az örök városban, hogy ugy mondjuk két Róma volt, melynek egyike, mint keret körülövezte a másikat. A keretet, az elhaló Rómát Alrich teljesen szétrombolta s ezzel az ujéletre kelt Rómának utait egyengette.

Szent Péter egyik utóda Nagy szent Leó pápa nemcsak Rómát, de Italia többi városait is nehány egyszerü szóval megmentte a félelmetes Attila pusztitásaitól. A pápák tehát mind Róma és környékének védői szerepelnek azokban a rettenetes harcokban, melyek a népvándorlás korában egész Europán, de különösen Itálián végig viharzottak. A népek önkénybe helyezik magukat és vagyonukat a pápai fenhatóság alá. Pipin frank királynak felkenetése, a pápának világi hatalommal való felruházása, majd ezen ténynek megerősitése a császárrá koronázott Nagy Károly által mindmegannyi egymásból folyó, egymásba szorosan összefüggő tények, melyekben sehol erőszakosságot, nagy politikus furfangot és raffineriát nem látunk, ugy, hogy midőn Róma birtoklását a pápákra ruházták, ezzel nem uj jogrendet te-

Lapunk mai számához egy fél iv melléklet van csatolva.

költségvetésbe okvetlenül felveszi, minélfogva a kepekivetés legkésőbb 1911-ben megszünik. A választási törvénynek a jelenlegi miniszterium által való keresztülvitelét azért nem óhajtotta, mert nem bizik Andrássyban, ki olyan tervezetet állitott össze, mely a 67-eseknek többséget biztosit és a függetlenségieket lehetetleniti. Éppen ezért az uj választási törvény megvalósitását egy most kinevezendő tisztán függetlenségi kormánytól várja, mely egyszersmint a függetlenségi pártnak állandó uralmát biztositja. Lehetetlennek tartja a mostani állapotot, mely magyar államiságunkat a sárba dobta és önállóságunkat teljesen aláásta. A választási törvénytől ennélfogva sokat vár. Hogy mameluk nem volt, bizonyitja azon körülmény, hogy három izben a kormány ellen — dacára, hogy a többségi pártnak ő is tagja — a balpárttal szavazott. Ellene szavazott a László Imre főhadnagy ügyében, kit lefokoztak a Kossuth-nóta éneklése miatt és a honvédelmi miniszter az aktáit nem tette a ház asztalára. — Ugyancsak ellene szavazott a 60-éves császári jubileum alkalmával, mert ő csak magyar királyt ismer, császárnak jubileumot nem ül. Végül ellene szavazott, mikor a miniszter nem vette fel a költségvetésbe azt a 300,000 korona többletet, melyet a székelyföldi kirendeltség céljaira kértek. Megköszönte választóinak bizalmát, mert a lefolyt rövid egy év alatt sokat tanult, közvetlen tapasztalatokat és leszürt meggyőződést szerzett. Látja, hogy az alkotmányunk még papiron sincs meg és hogy nagy, erős ellenféllel állunk szemben.

Szólt még Sümegi Vilmosról, a gyergyószentmiklósi kerület országgyülési képviselőjéről, kit sokan a vármegyében igazságtalanul támadnak, idegennek nézvén őt. Kijelenti, hogy a parlamentben Sümegi Vilmos az, ki a haza és a Székelyföld érdekeit legjobban szivén viseli. A pártgyülés a jelenlevő Sümegit nagy éljenzéssel tüntette ki.

Beszéde befejezéseül hagyta az önálló nemzeti bankot. Röviden szólt, kijelentve, hogy gazdasági önállóságunk érdekében az önnálló nemzeti banknak 1911-ben leendő felállitását legrosszabb esetben még pártja akarata ellenére is követeli és követelni fogja. Beszéde a jelenlevők általános helyeslésével találkozott s annak befejezése után dr Daradics Félix inditványára a gyülés egyhangulag bizalmat szavazott.

Az önálló nemzeti banknak 1911-ben leendő felállitása tárgyában a határozati javaslatot Cseh Vilmos az alcsiki függetlenségi és 48-as párt elnöke terjesztette elő. Kifejtette mennyire fontos és nagy horderejű nemzeti önállóságunk érdekében annak mielőbbi megvalósitása. A pártgyülés a javaslatot egyhangu lelkesedéssel fogadta el.

Ezután Sümegi Vilmos országgyülési képviselő beszélt a jelenlevőkhöz, különösen hangsulyozva azt, hogy a Székelyföld érdekeit mindig szivén hordja és hogy testestől-lelkestől a székelyekkel érez. Beszédét lelkesen megéljenezték.

A pártgyülést Csedő István hatásos szavakkal zárta be, megelégedésének adva kifejezést a pártgyülés hazafias magatartása felett. *(s. n)*

Törvényhatósági közgyülés.

Vármegyénk törvényhatósági bizottsága f. évi május hó 24-én tartotta meg tavaszi rendes közgyülését. A közgyülésen Kállay Ubul főispán elnökölt, a bizottsági tagok élénk rés[illegible] vétele mellett. A hatalmas tárgysorozatból csupán a fontosabbakat emeljük ki.

A közgyülés első pontját képezte Fejér Sándor alispán jelentése a vármegye közigazgatásának 1908. évi állapotáról. A nagy gonddal szerkesztett és a közigazgatás minden ágát felölelő jelentéssel lapunk legutóbbi számában már foglalkoztunk, mi okból a részletes ismertetést e helyen mellőzzük. A nagy vonásokban szóval előterjesztett jelentést a közgyülés elismeréssel vette tudomásul.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek a vármegyei tisztinyugdij-alap 1909. évi költségvetésére vonatkozó leirata ismét felszólalásra adott alkalmat. Jól tudjuk, hogy tisztviselői nyugdij-alap a nagy tulterheltség folytán állandó zavarokkal küzd, mi csak törvényhatósági pótadóval vagy a vármegye magánjavainak jövedelméből volna fedezhető. Az alispán jelentéséből látjuk, hogy a tisztviselői nyugdij-alapot jelenleg 37 nyugdij és nevelési járulék terheli évi mintegy 55,000 korona összeggel s a legutolsó évben is 10,000 koronán felüli magasabb szükségletet kellett beállitani, mint a megelőző évben. Most, hogy pótadó kivetésének kérdése ismét kisérti a törvényhatóságot, e kérdés legalaposabb ismerője, ki azt állandó felszólalásaival mindig felszinen tartja, — Becze Antal bizottsági tag kifejezést adva a vallás- és közoktatásügyi miniszter leirata feletti aggodalmának, oly inditványt terjesztett elő, miszerint a végleges és gyökeres megoldás érdekében küldjön ki a törvényhatósági bizottság saját kebeléből egy nagyobb számu tagokból álló bizottságot, mely a miniszterit közvetlenül világositsa fel a vármegye magánjavainak specialis természetéről és eszközölje ki, hogy a tisztviselői nyugdijalapnál mutatkozó hiányokat a pótadó mellőzésével mindenkor a magánjavak jözedelméből fedezhesse. Az inditvány egyhangu helyeslésre és elfogadásra találván, a törvényhatóság kiküldötte a bizottságba Kállay Ubul főispánt, Fejér Sándor alispánt, Becze Antalt, dr Fejér Antalt, Bálint Lajost, Pap Domokost, Márton Lajost, Ferencz Andrást, dr Csiky Józsefet, Köllő Jánost, Puskás Józsefet, T. Nagy Imrét, Élhes Zsigmondot, dr Filep Sándort, Szász Lajost, Görög Joákhimot, Oláh Alajost, dr Györgypál Domokost, dr Nagy Bénit, Bara Jánost, Antal Gergelyt, Tompos Jánost, Pál Gábort és a négy országgyülési képviselőt. E bizottság lesz hivatva a minisztert merev álláspontjának megváltoztatására birni, mi remélhetőleg sikerülni is fog.

A m. kir. belügyminiszter a törvényhatóság által kért személyzet szaporitásra a választ az 1909. évi leadott költségvetés kapcsán adta meg. Személyzetszaporitást azonban jóformán nem adott. A kért allevéltárnoki állás, valamint a négy járási irnoki állások rendszeresitését megtagadta. Ugyszintén megtagadta a felcsiki járásba kért szolgabirói állás rendszeresitését és a kászonalcsiki járásba kért szolgabirói állás rendszeresitését is csak az esetben hajlandó engedélyezni, ha ezzel szemben a törvényhatóság előzetesen egy első osztályu gyakornoki állást megszüntet. A feltétel teljesithető ugyan, de választással lévén kapcsolatos, egy élethosszsiglan tartó kinevezéssel járó állás beszüntet[illegible] helyzetet teremthet, minek ele[illegible] hatóság vehet. A tö[illegible] ság a belügyminiszter fel[illegible] tételének eleget teendő, egy első osztályu gyakornoki állás megszüntetését kimondotta az igért szolgabirói állés rendszeresitésének engedélyezésétől függővé téve. A kért négy járási irnok helyett a belügyminiszter négy dijnoki állást engedélyezett.

A kir. pénzügyigazgatóság pályatervei a törvényhatóság asztalára kerültek. Oly terv és költségvetés, mely a kivitel aiapjául feltétlenül és lényegesebb változtatás nélkül elfogadható lett volna, a beérkezettek között egy sem volt, minélfogva az első 2400 koronás pályadij nem volt kiadható. A második 1200 koronás pályadij az »Egyetértés« jeligéjű pályaterv és költségvetésnek, mint viszonylagosan legjobbnak itéltetett oda. Készitették Wusintczky Testvérek és Preiszner József épitési vállalkozók Brassóban. A harmadik 600 koronás pályadijjal az »I« jeligés terv jutalmaztatott, melynek készitője Kiss János kir. segédmérnök, okl. épitész Tordán. A »Világos« jeligéjű terv készitője, Stern J. József maroshévizi épitész 500 korona tiszteletdijban részesült. A negyedik nem vétetett figyelembe. A törvényhatóság a Wusintczky Testvérek által benyujtott tervet és költségvetést megfelelő módositásokkal a kivitel alapjául elfogadta és bizottságot küldött ki az épitkezéseknek gyorsabb és célirányosabb megvalósitása érdekében, mely bizottság hivatva lesz mindazon intézkedéseket megtenni, melyek az elfogadott terv módositása és az épitkezés sürgős megkezdése, felügyelete és befejezéséhez szükségeseknek mutatkoznak. Az épitkezési költségek mintegy 300,000 koronára rugnak, melynek hordozását a törvényhatóság magára vállalta oly formán, hogy az összeget a vármegye magánjavainak alapjaiból 4% kamat és 1%-os tőke törlesztéssel 50 évi időre kölcsön veszi és mint háztulajdonos a m. kir. pénzügzminisztertől az állami költségvetés terhére évi 15,000 korona bért igényel, mit a pénzügyminiszter eleve felajánlott. A pénzügyigazgatóság a vármegyeház két szárnyaként, annak restaurálásával impozáns stilben fog épülni, ezzel kapcsolatban lesz főispáni és pénzügyigazgatói lakás, biztosi lakások, laktanya és megfelelő gazdasági épületek. Mindenesetre örömmel szegezzük le, hogy a pénzügyigazgatóság kérdése valahára ilyen stadiumba jutott.

A törvényhatóság a részére megfestett Rákóczy és Kossuth képekért Nagy István festőnek 1400 koronát utalványozott.

A nemzetközi orvosi kongresszusra a vármegye képviseletében dr Veress Sándor tiszti főorvos küldetett ki.

A vármegyei szervezési szabályrendelet módositása lényeges változásokat idézett elő a törvényhatósági bizottsági tagokat választó kerületek beosztásánál, minek legfőbb oka az volt, hogy a két várostól eltekintve, az országgyülési képviselő választók száma az egész vármegyében apadt, minél fogva több, eddig önálló választókerület a törvény rendelkezései folytán változtatott beosztással más kerületbe olvasztatott be.

A vármegye közgazdasági monografiájának megirásával dr Kovács József debreceni gazdasági akadémiai segédtanár megbizatott.

A küszöbön levő fürdőszezonra a fürdőbiztosok a következőképpen jelöltettek ki: Borszékre Veress Lajos főszolgabiró, helyettesül dr Sándor Gyula szolgabiró; Kászonjakabfalvára Szász Lajos főjegyző, helyettesül Bartalis Ágoston főszolgabiró; Tusnádfürdőre dr Gaal Endre aljegyző, helyettesül Gábor János szolgabiró.

A megyei polgári iskolai tanitónők fizetésük felemelése iránti kérésüknek a törvényhatóság, miután fizetésük legutóbb méltányosan rendeztetett, nem adott helyet. A kérdés különben élénk vitára adott alkalmat, melyben résztvettek dr Balló István kir. tanfelügyelő, Pál Gábor, dr Csiky József és Csedő István.

Tárgyalás alá került a vármegye tulajdonát képező Vigadó bérlete is. A Vigadó bérletét az ajánlatottevők közül a magánjavak igazgatótanácsa Jakab Gyula csikszentmártoni lakosnak adta bérbe. Bérbevevő utóbb azonban meggondolkozván, kéréssel járult a törvényhatósághoz, hogy a bérlet alól mentessék fel, okul adván azt, hogy a Vigadó emeletének egy része a Kaszinó céljaira a bérletből kivételik, ami különben lényegében a régi állapot. A tárgyhoz hozzászólott a bérlet feloldása érdekében dr Szántó Samu, fenntartása érdekében pedig Becze Antal és dr Fejér Antal. A törvényhatóság a kérést elutasitotta.

Csikszereda város képviselőtestületének azon határozatát, mely a várost a fogattartást kötelezettsége alól felmenti, a törvényhatóság megváltoztatta és sulyt helyezve a város különösen köztisztasági és szépészeti érdekeire, a várost állandó fogat tartására kötelezte. E tárgyban felszólalt Orbán János bizottsági tag.

Pál Gábor bizottsági tag inditványára a törvényhatóság egy bizottságot küldött ki, hogy a főgimnázium épitésével kapcsolatban a kir. államépitészeti hivatal közbenjöttével a jelenlegi épületek vizsgáltassanak felül és a létesitendő árva- és szeretetház céljainak megfelelőleg az átalakitások állapitassanak már most meg.

---

remtettek, hanem befejezték a történeti fejlődés menetét, megállapitottak egy tényt s csak egyszerűen véglegesen rendezték a fennálló viszonyokat.

Másfél évig voltak a pápák Rómának urai s mint Krisztus helytartói áldásos működésükkel betöltötték az egész világot. Nincs Európában egy állam sem, mely hálásan ne emlékeznék a pápának vele szemben gyakorolt jótéteményeiről, sőt a világ minden részére is kiterjesztik figyelmüket, mikor a legönzetlenebb és legönfeláldozóbb hithirdetőket küldik az öt világrészbe, hogy ezek fél vad népei is részesüljenek a keresztény vallásáldásaiban. 1870-ik év a pápaság történetében uj korszakot jelent. Ez évben változtatta meg az ifju olasz királyság a pápaság eddigi létfeltételeit, a pápa közreműködése nélkül rendezte a pápaság közjogi helyzetét. Az ugynevezett garantia — biztositási törvényben egyéb biztositék megadása előbb ezen törvénynek megváltoztatása ellen kellett volna biztositani, ha a pápa ezt elfogadná, ki volna szolgáltatva az olasz parlament szeszélyének, már pedig a pápának XIII. Leó bölcs szavai szerint, nem elég ha független, de függetlennek is kell látszania. Jelenleg a pápa a Vatikán foglya, bármennyire biztositották szabadságát és függetlenségét; a pápa azonban nem ismeri el az olasz királyságot. Igy Olaszországban nemesen és igazságosan érző lelkekben egymással szembe van állitva a két legnemesebb érzés, a vallásos és a hazafias.

Rómában a legelső utam a szent Péter bazilikájához irányult. Ez a keresztény anyaszentegyház legnagyobb műremeke. A Tiberis balparján a vatikáni mezőn, hol egykor a kegyetlen Néró kertjei és cirkusa — szinköre — terült el, áll a galileai szegény halásznak sirja felett minden időknek legfenségesebb mauzoleuma. Ugyanis e helyen egy földalatti sirüregben voltak elrejtve, az első apostolnak szent ereklyéi, melyek fölé még Nagy Konstantin császár egy öt hajós bazilikát emeltetett; 11 század viharai vonultak el e szent hajlék fölött s a zarándoklatoknak szakadatlan láncolata vette körül, azt tisztelettel és kegyelettel, amikor 1506-ban II. Gyula pápa a régi vett helyén egy uj bazilika épitését határozta el. Az eredeti terv szerint görög (egyenlő karu) kereszt alakban akarták épiteni, de később latin kereszt alakot adtak neki. Első tervezője és épitője Barmante volt; a legzsenialisabb épitők és művészek, köztük Raffael és Michelangelo működtek közre felépitésében. 1590-ben, május 14-én V. pius felszentelte, de később a közép hajót még három iv hajlással keletfelé megnyutották, a födelet is hat lelapuló kupolával boritották s az oldalhajókon is változtatásokat csinálván, 1626-ban másodszor is felszentelték; végül a XVIII. században VI. Pius nagyszerű sekrestyét épittetvén hozza, befejezte a keresztény művészet utolérhetetlen remekét. A bazilika jobb és balszárnyából kiindulva, az előtéren áll Berniminek gyönyörű ivben összekanyarulo négysoros oszlopcsarnoka. A kétszáznyolcvannégy dór izlésben faragott gömbölyű oszlopok tetején diszes kereszt van és a külső peremén levő alapzatokon 96 szent szobor áll. E nagyszabásu oszlopcsarnok övében és azontul van a tulajdonképpeni Péter-tér, 1340 m. hosszu és 240 m. széles területen. A tér közepében áll egy darab kőszirtből 24½ méter magas obeliszk, melyet Caligula császár hozatott az egyiptomi Heliopolisból Rómába; tetején szent hitünk jelvénye, a kereszt ragyog, benne Jézus valódi keresztjének egy darabkája van; e monumenumtól jobbra és balra két hatalmas liliomalaku szökőkut lövelli nyolc-kilenc méter magasra üde vizét.

Innen egy tekintetet vetve a hatalmas alkotásra, el kell ismerni, hogy a világ egyéb épitészeti remekei lehetnek fenségesek, de mindnyájan eltörpülnek ezen magasztos Isten háza előtt. Erről egyébként tanuságot tesznek a közép hajó padlójába a világ legnagyobb épületei nagyságáról és méreteiről feljegyzett számok is. A szent Péter-templom hossza 194 m.; területe: 15·160 m²; a milanoi dómé 11·700 m²; a londoni szent Pál templomé 7·875 m², a konstantinápolyi Hagia-sophiaé 6·890 m²; az uj berlini dómé 6·270 m²; a kölni dómé 6·120 m². Széles mesterileg összeállitott kőlépcsőzet, mellett szent Péter és szent Pál szobrai állanak, vezet fel az előcsarnokhoz, mely meg szépség és nagyság tekintetében versenyez akár melyik hazai templomokkal; jobbfelől Nagy Konstantin, balfelől Nagy Károly lovas-szobra áll. E két császár tett legtöbb és legnagyobb szolgálatot a pápáknak és a ker. egyháznak. Öt kapu vezet az előcsarnokból a templomba, maga a középen levő főkapu nagyszerű domormüvekkel ékeskedő remekmű; de lépjünk be, félre emelve a nyilást elzáró börrel bevont nehéz pamlagot. A hatást leirhatatlan, sokáig szólni sem tudunk, majd a csodálat és bámulat ily szavakat ad ajkunkra: nagyszerű, meglepő szép, nem hittem volna, csak ez is megérdnmelte, hogy Rómába jöttem, itt szent vallásunk legdicsőbb templomában, a legtisztábban ébredt fel lelkemben a kath. öntudat s hálatelt szivvel mondtam köszönetet a jó Istennek, hogy katholikusnak születtem. Első látogatásom mindjárt Rómába érkezésünkkor, nagypénteken d. e. történt, első meglepetésem után siettem a nagy oltár felé, hogy lássam és halljam az itt végbe menő mély jelentőségű szertartásokat. Naponkint ujra meg ujra meglátogattam a szent Péter bazilikát. Háromszor szent misét mondtam benne, husvét napján két óráig gyóntattam magyar zarándoktestvéreimet, ugyancsak akkor velük szent misét hallgattam, melyen szép magyar énekeket énekeltünk, többször imádkoztunk szent Péter sirjá(confessio)-nál.

A bazilikában különösen három összeillő tárgy vonja ellenálhatatlanul magára a figyelmet: szent Péter trónja, ez a nyugati hajó fal melletti oltára fölött négy aranyozott bronzból készitett angyal-szoborral ékesitett trón, melybe szent Péternek életében használt faszéke van zárva, s melyet négy egyházatya, szent Ágoston, szent Ambrus, szent Athanáz és Aranyszájú szent János szobrai tartanak; a második szent Péter sirja, konfessioja, e sirüregbe márvány lépcsőzet veze le, itt vannak elhelyezve arany koporsóba szent Péter apostolnak csontjai, e sir fölött van a pápai oltár, mely fölé négy kemény oszlopon nyugvó ércmenyezet emelkedik; a harmadik a sir, az oltár és a menyezet felett emelkedő kupola, Michelangelo felül nem mulható alkotása, négy oriási vastagságu oszlopon nyugszik és 117 m. magas és 42 m. széles, egy óra alatt lehet megjárni a kupolát, tetején levő keresztgonya akkora, hogy 16-on beleférnek. Legnevezetesebb két szobor: szent Péter bronzba öntött szobra az V. századból és Michelangelonak Pietaja — szüz Mária ölében tartja szent fiának holttestét — van még 45 oltár, 390 önálló szobor, temérdek festmény és mozaik mű, továbbá szent ereklyék — Veronika kendője.

(Folyt. köv.)

Hajnód Ignácz bizottsági tag inditványára a törvényhatóság két 1200 koronás orvosi ösztöndijat létesitett vármegyei székely ifjak számára, mely ösztöndij élvezői az egyetem elvégzése után 1600 koronás felemelt ösztöndij mellett a külföldet is kötelesek látogatni s tanulmányait befejezése után a vármegye területén legalább öt évig működni.

Érdekes tárgya volt a közgyülésnek Csedő István bizottsági tag inditványa, az önálló bank felállitása. Az inditvány lényege az volt, hogy a törvényhatóság követeli az önálló nemzeti banknak már 1911-ben leendő felállitását, mit a közgyülés egyhangu lelkesedéssel elfogadott. A közgyülésen jelen volt Sümegi Vilmos, a gyergyószentmiklósi választókerület képviselője is.

A közgyülés délután 3 órakor véget ért.

Dr Élthes Gyula.

Id. Miklóssy József.

E cim alatt lapunk 19-ik számában az elhunyt vejének, Lakatos Izra ny. tanitóképezdei tanárnak tollából, ki különben a kézirat megjelenése előtt szintén elhalt, oly adatok láttak napvilágot, melyeknek mindenike nem felel meg a valóságnak. Erről győződtünk meg dr. Miklóssy József dési ügyvéd, az elhunyt fiának hozzánk intézett leveléből, ki a kezében levő okmányok alapján állitotta össze nagy vonásokban édesatyja érdekes élettörténetét. A helyreigazitásnak annál szivesebben adunk helyet, mert mi a néhai Lakatos Izra cikkét hátrahagyott kivánsága folytán csak halála után és minden fenntartás nélkül közöltük.

Gyergyótekerőpataki id. Miklóssy József nem 1825. évi február hó 10-én, hanem 1827. évi január hó 15-én született. Édes atyja nem járási őrmester, hanem élelmezési tiszt volt az I-ső székely gyalog határőrezredben, ki azonban korán elhalván, mostoha atyja gyergyóalfalvi Sövér Ferencz ugyanezen ezredbeni százados, mint akkor nevezték kapitány — neveltette.

A kézdivásárhelyi katona intézetből kikerülvén, nem járási őrmester, hanem kadet volt Csikkozmáson Fodor Ignácz, dr. Fodor Antal csikszeredai kir. közjegyző édesatyjával együtt az ottan állomásozó kapitány mellett. Csikkozmásról az egész ezred 1847-ben a ráczok ellen lerendeltetvén, még 1848. évi szeptember hó 24-én kineveztetett császári hadnagynak s részt vett a szenttamási ütközetben.

Nemsokára az egész ezred átlépvén a honvédséghez, id. Miklóssy József is természetesen az ezreddel ment, hol egyenesen főhadnagyi rangot nyert s mint ilyen vett részt a piskii csatában, mely után érdemei jutalmazásául századosi rangot kapott.

A szabadságharc leveretése után a nagyszebeni hadi törvényszék által halálra itéltetett, de az itélet kegyelem utján sáncfogságra lett átváltoztatva, melyből 3 és fél évet töltött ki Olmützben. Ezen büntetést mint volt császári hadnagy kapta, viszont ezen szolgálat után nyugdijat is élvezett.

A fogságból való kiszabadulása után hazajött, 1862-ben március 16-án Csikvármegye főjegyzője, 1863-ban junius 14-én alkirálybirája és 1865-ben főkirálybirói helyettes lett.

A biróságok rendezésével 1871. évi december 20-án csikszeredai aljárásbiróvá, 1882. évi december 28-án csikszeredai törvényszéki biróvá neveztetett ki, s ezen állásában 1888. évben nyugdijaztatott. Ekkor haza vonult Lázárfalvára és gazdaságában a gazdálkodásnak szentelte magát halála napjáig.

Tanitói gyülés.

A csikmegyei ált. tanitóegyesület csiki köre 1909. május 15-én Gyimesbükkön az állami iskolánál tartotta meg évi rendes gyülését, melyet szentmise és a helybeli tanitók gyakorlati tanitása után László Péter elnök tartalmas beszéddel nyitott meg.

A megnyitó lelkesült éljenzéssel fogadtatott.

Az uj tagok bejelentése után elnök jelenti, hogy a mult gyülésen hozott határozat értelmében a nem állami tanitók részére kedvezményes vasuti jegy engedélyezése iránt kérvényt nyujtott be a kereskedelmi miniszteriumhoz s hirlapilag csatlakozásra hivta fel az ország összes tanitóegyesületeit. A kérvényre adott kedvezőtlen választ bemutatta, mely a közel jövőben sem nyujt kilátást a kérdés kedvező megoldására.

A kör a miniszter válaszát sajnálattal vette tudomásul.

Elnök továbbá jelenti, hogy a gazd. ism. isk. tanterv kidolgozására kiküldött bizottság a kérdést a napirendről levenni javasolta, tekintettel arra, hogy a kultuszminiszter az országgyüléshez egészen más alapra fektetett gazd. ism. isk. törvényjavaslatot nyujtott be, azt a bizottság le is tárgyalta s ennek alapján mindenesetre uj tantervet fog kiadni.

A kör a jelentést tudomásul vette s a mult gyülésről felvett és felolvasott jegyzőkönyvet észrevétel nélkül elfogadta.

Császár Donát az erkölcsi nevelésről tartott egy igen tanulságos felolvasást, melyért a gyülés köszönetet szavazott és felkérte, hogy egyik lapban közölni szíveskedjék.

Bátori Olga szavalata a jövő gyülésre halasztatott, miután nem jelent meg.

A kör a M. T. O. B. által a tanitók nyugdij törvénye reviziója tárgyában megküldött emlékiratot elfogadta azon módositással, hogy a tanitó szolgálati ideje 30 évben állapittassék meg s a végellátásnál teljes fizetésének 10 év mulva 40%-át, azon felül pedig évenkint 3%-át kaphassa nyugdij képen.

Ezután Bakó Albert nagyhatással és mély érzéssel szavalta Petőfi »Le dőlt szobor« cimü költeményét. A kör a szépen sikerült szavalatért köszönetet mondott.

Az igazolások elintézése után három inditvány fogadtatott el. Az első: hogy a jövő gyülés tárgysorozatát a kör mindig előre állapitsa meg. A második: A tagsági dij hátrálékokból az utóbbi két év előtti töröltessék. A harmadik: *Az iskola, a hol tanitónő van is, ne nem szerint, hanem osztályok szerint osztassék meg a tanügy előnyére való tekintettel.*

Kovács Ignácz a csiksomlyói tanitóképezdének május 31-én tartandó jubileumán az énekkarban való részvételre hivta fel a tagokat.

A megejtett birálatok rendén Puskásné Vaisz Adrienné, Élthes János és Benedek Ágoston gyak. tanitása teljesen sikerültnek nyilvánittatott.

A jövő gyülés helyéül kijelöltetett Csikszentdomokos, tárgysorozata megállapittatott, idejének meghatározása az elnökségre bizatott.

Ezután elnök a vendégek és tagok megjelenése és tevékeny közreműködéseért köszönetet mondva, a gyülést bezárta.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Házasság.** Csikszentmártoni dr Bocskor Béla ügyvéd, folyó évi május hó 23-án vezette oltárhoz özv. kislóci és marosbogáti Bogáthy Gyuláné szül. csikszentmártoni Bocskor Ilona leányát, Etelkát Csikszenttamáson.

— **Alapkőletétel.** A most épülő csiszeredai róm. kath. főgimnázium alapkövének ünnepélyes megáldása e hó 29-én d. e. 11 órakor lesz. A szertartást gróf Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök fogja végezni. A szertartáson való megjelenésre az érdeklődőket ez uton hivja meg a gimnázium igazgatósága.

— **Vizsgálat.** A csiksomlyói róm. kath. tanitóképzőintézet IV-ik éves növendékeinek osztályvizsgálata e hó 22-én volt, amelynek eredményeképen mind a 14 tanuló sikerrel végezte az évet, még pedig kitünő eredménnyel 1 (Sárpátki János), jeles 4, jól 5 és elégségesen 4.

— **Fürdőbiztosok kijelölése.** A vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 24-en tartott rendes tavaszi közgyülésében fürdőbiztosoknak kiküldötte: Borszékre Veress Lajos főszolgabirót, helyetteséül dr. Sándor Gyula szolgabirót; Kászonjakabfalvára Szász Lajos főjegyzőt, helyetteséül Bartalis Ágoston főszolgabirót; Tusnádfürdőre dr. Gaal Endre aljegyzőt, helyetteseül Gábor János szolgabirót, mindkettő akadályoztatása esetére pedig Zalán István főispáni titkárt.

— **A kisgazdák segélyezése.** A csikvármegyei kisgazdák csikó és bika nevelését előmozditandó, Darányi Ignácz földmivelügyi miniszter a székelyföldi kirendeltség utján az al- és felcsiki csikólegelő társulatot az eddigi segélyezésein felül ujabban 500 korona segélyben részesitette.

— **Egy szépséghiba megszüntetése.** Régóta szurja a szemét minden jó izlésü embernek városunkban a kőhidnál levő kiálló ház, mely az egész utcát elékteleniti. A most folyó rohamos épitkezések erről sem feledkeztek meg. mert mint látjuk, a csákányok már működnek és hamarosan átadják az enyészetnek, hogy egy uj, modern stilben épülő háznak adjon helyet.

— **Közgyülés.** A csiksomlyói róm. kath. iskolák pénzalapját kezelő püspöki nagybizottmány idei közgyülését f. hó 19-én Csikszeredában tartotta, amelyen a betegsége miatt távollevő Mikó Bálint v. b. t. t. főrendiházi tag helyett Becze Antal ny. alispán elnökölt. Kivüle jelen voltak még: dr. Balló István, Bálint Lajos, Élthes Zsigmond, dr. Fejér Antal, Jakab Antal, Karácsony József, Kassai Lajos, Koncz István, dr. Nagy Béni, Nagy Imre és Pál Gábor. A közgyülés Kassai Lajos előadó előterjesztése alapján tudomásul vette a mult évi (1908. jun. 3.) közgyülés óta érkezett püspöki leiratokat. Jakab Antal pénztárnok előterjesztése szerint az alap összes vagyona: 378,483 K, melyből legnagyobb az iskolai pénzalap 259,499 K-val. A jövő évre bevételképen 13945 K 98 f.-t, kiadásképen pedig 17522 K 42 f-t irányoztak elő, fedezetlenül marad tehát 2576 K 44 f. Ezeken kivül még két jelentősebb mozzanata volt a közgyülésnek. Az egyik az ellenőri állás betöltése, melyre 7 szavazattal Szabó István képezdei tanárt választották meg. A másik fontosabb mozzanat, hogy Pál Gábor inditványára kimondta a közgyülés, hogy szükségét látja annak, hogy az uj gimnázium és internátus felépitése után a pénztár az internátusban helyeztessék el, mivel a pénztár kezelői az ügyészszel könnyebben érintkezhetnek s a pénztár igy a feleknek inkább hozzáférhető lesz. Egyuttal felkérte inditványozót, mint a helyi épitő bizottság előadóját, hogy e szándékot terjessze az épitő bizottság elé s kérje, hogy e célra jelöljenek ki megfelelő helyiséget.

Érettségi vizsgálat. *A csiksomlyói róm.* kath. főgimnáziumban a szóbeli érettségi vizsgálat junius hó 11-én, 12-én és 15-én lesz, a melyen a főigazgató helyett Burián János, az aradi kir főgimnázium igazgatója fog elnökölni.

— **Majálls.** A Csiksomlyói Jótékony Nőegylet f. hó 22-én sikerült majálist rendezett, melynek rendezői — Ferencz Gyula, Iványi Antal és Pálffy András minden lehetőt megtettek, hogy a megjelentek minél jobban érezzék magukat, ami sikerült is, s ezért a legnagyobb elismerés illeti meg őket.

Negyvennyolc. Ebben a számban összpontosul a magyar függetlenségi párt programmja. Ezuttal azonban nem a politika adja meg az aktualitást, hogy e számot oda irtuk ujdonságunk cimeül, hanem az, hogy a Gyermekvédő Liga sorsjegyek huzásától immár csak 48 nap választ el. A sorsjegyek iránt már is olyan élénk kereslet mutatkozik, mintha közvetlenül a huzás előtt állnánk. Ezt nem is lehet csodálni, mert hisz a Liga népszerüségétől eltekintve a sorsjáték tervezet is valósággal szenzációs, amennyiben minden sorsjegy feltétlenül nyer egy arany vagy ezüsttárgyat. A nyereménytárgyak kivétel nélkül izlésesek és a fővárosban és vidéken látható nyereménycollectiók általános feltünést keltenek. Aki tehát szerény filléreivel egy humánus intézményt támogatni óhajt és azonfelül egy szép emléktárgyra óhajt szert tenni, az siessen és vegyen egyet ezekből a sorsjegyekből, melyek az Országos Gyermekvédő Liga Országos tombolajátékának központi irodájában Budapest, Ferenciek-tere 4. sz. alatt és azonfelül az összes fővárosi és vidéki tőzsdékben kaphatók: 1 korona 50 fillérért.

— **Ujltás a hadseregben.** Bécsből jelentik, hogy a hadügyi hadvezetőség folyó évi november havára egy ujabb katonai hivatalnoki csoportot fog szervezni, illetőleg a hadseregben jelenleg szerződés mellett szolgáló havidijas gazdasági hivatalnokokat a rendes katonai létszámba beosztani szándékozik. Az uj csoport katonai gazdasági havatalnok elnevezést fognak viselni. Az uj hivatalnoki csoport az állami ménes-intézetekben fog szolgálatot teljesiteni. Egyenruházatuk a következő lesz: Csukaszürke diszkabát, zubbony, nadrág és köppeny, fehér gombok, ezüst rozetták, sima, keskeny kard és sarkantyu. A hajtóka szine füzöld és a rangjelvények mellett ezüstből készült tölgyág lesz alkalmazva, hasonlóan az erdészek által használt jelvényekhez.

— **A székelyföldi kereskedelmi és iparkamara** 1908—1913. évre megválasztott bel-, kül- és levelező-tagjainak névsora. Beltagok: Kereskedelmi osztály: Tauszik B. Hugó kir. tan. elnök, Bürger Albert alelnök, Bucher Lajos, Bretter Vilmos, Csiky Miklós, Dudutz István, Farkas Hermán, Fekete Bernát, Harmath Sándor, Kállai Adolf, Petelei Márton, Richtzei Pinkász, Swartz Zsigmond, Szalmási Gyula, Winkler János, Mestitz Mihály meghalt. Iparososztály: Peri Zsigmond alelnök, Adi Árpád, Barabás Gergely, Bustya Lajos, Bükkösi György, ifj. Csiszár Lajos, Dömsödy Lajos, Godt Adolf, Koós Ferenc, Mészáros József, Mestitz Henrik, Panajoh Albert, Róth Károly, Soós Pál, Székely Dénes, Váradi Béla. Kültagok: Kereskedelmi osztály: Wagner Ede Szászrégen, Haimann Áron Szászrégen, Éltető Albert Magyarrégen, Walter Ede Maroshéviz, Dengel János Nyárádszereda, Lővy Dávid Székelykál, Metza Rezső Csikszereda, Pototzky Pál Csikszereda, Merza Vilmos Gyergyószentmiklós, Gyertyánffy Gábor Székelyudvarhely, Haáb Márton Székelyudvarhely, Ajvász Kristóf Székelykeresztur, Ferencz Lajos Sepsiszentgyörgy, Bikfalvi István Sepsiszentgyörgy, Fejér Antal Kézdivásárhely, Ince Gyula Barót. Iparososztály: Adler S. Schuller Szászrégen, Kirscher János Szászrégen, Wéber Adolf Szászrégen, Molnár Mihály Magyarrégen, Szabó Sándor Nyárádszereda, Straetz Hermán Megyesfalva, Darvas Béla Csikszereda, Petrácsics Emil Gyergyószentmiklós, Avéd Joachim Ditró, Benedek Géza Székelyudvarhely, Fazakas József Székelykeresztur, ifj. Nagy Elek Sepsiszentgyörgy, Sequens József Sepsiszentgyörgy, Benkő Sándor megh. Kézdivásárhely, Turóczi Dénes Kézdivásárhely, Borbáth Ferenc Barót. Levelező-tagok: Kereskedelmi osztály: dr Benády György, Csontos Olivér, Deák Lajos, Dózsa László, dr Fenyvesi Soma, Flórián Ambrus, Chilf Lipót, Gáspár Gyula, Hofbauer Aurél, Hintz Zoltán, Nagy Győző, Reitter Ferenc, Sándor Kálmán, dr Sebess Jenő, Schönborn Géza, Szokolay István, Tóthfalusi József, ifj. Ugron Gábor Marosvásárhely. Iparos osztály: Borszéky Soma, Gelléri Mór, Kormós Alfréd, Sasi Nagy Lajos Budapest. Székely Ferenc Debrecen. Róna Sándor, dr Zakariás János Brassó. Barabás Endre, Gidófalvi István, Kreutzer Lipót Kolozsvár. Nagy Imre Csikszereda. Orell Dezső Gyergyószentmiklós. Solymossy Endre Székelyudvarhely. Dobay János Kézdi-Vásárhely. Gödri Ferenc Sepsiszentgyörgy. Benedek Kálmán Parajd. Jancsó Benedek Budapest.

— **Portómentesség a földadó kataszter kiigazitásnál.** A pénzügyminiszter közzé teszi, hogy a kereskedelemügyi miniszter a földadókataszter kiigazitása körül váltott levelezésekre portómentességet engedélyezett. A levelekre rá kell jegyezni: »Földadókataszter kiigazitása ügyben portómentes«.

— **Az ipari munkások és a kereseti adó.** Számos pénzügyigazgatóság következetesen kivetette az ipari munkásokra a kereseti adót és a behajtást is megkisérelte, sőt a munkaadók szavatosságát is megállapitani igyekezett. A debreceni kamara egyenesen a pénzügyminiszterhez fordult azzal a kéréssel, hogy a pénzügyigazgatóságokkal szemben szerezzen érvényt korábbi rendelkezésének. Ez ugy látszik, meg is történt, mert a máramarosszigeti pénzügyigazgatóság az ilyen ipari munkásokra a mult és folyó évben kivetett kereseti adó törlése iránt a miniszteri rendelkezésre való hivatkozással intézkedett.

— **Tévesen értelmezett rendelet.** Mi is foglalkoztunk lapunkban a földmivelésügyi miniszternek azon leiratával, melyben egyes közbirtokossági panaszoknak helyszinén való megvizsgáltatása tekintetében intézkedik. Ezen rendeletet egy-két vidéki lapocska akként értelmezte, hogy a földmivelésügyi miniszter bizottságot küldött ki Csik, Háromszék és Udvarhely vármegyékbe annak a megállapitására, hogy mely közbirtokossági, községi és egyéb más erdők lennének az állami kezelésből kibocsáthatók, hogy azokat ezentul az erdőbirtokosok maguk kezeljék. Minthogy e téves hirből kifolyólag a külső hatóságokat különböző irányu felvilágositások megadásáért igen nagy számban keresik meg, a földmivelésügyi miniszter az érdekelt gazdák tájékoztatására ez uton adja tudomásul, hogy a bizottságot kizárólag csak azoknak a panaszoknak helyszini megvizsgálására küldte ki, melyeket az érdekelt erdőbirtokosok azért adtak be, mert figyelmen kivül hagyták az állattenyésztés egyik fontos eszközét, a legeltetést és amiatt az erdőkezelés ellen panaszt tettek.

— **Székelyföldi vasércelepek.** A pénzügyminiszter a székely vasércek tanulmányozására Dérer Mihály központi főbányatanácsos vezetésével szakértőket küldött ki. A szakértők bejárták Erdővidék összes érces területeit, nevezetesen: Alsórákost, Vargyast, Száldobost, Erdőfülét és Magyarhermányt; továbbá Kovászna vidékét. Mindenütt meggyőződtek arról, hogy a Székelyföld ezen részeiben a vasércek gazdagon fordulnak elő és igy nagyobbszabásu vasipar hosszu időre biztositottnak mondható.

— **A magyar beszéd vezérkönyve,** a nem magyar és (még ide számithatjuk) a vegyes

tannyelvü népiskolák részére a legujabb 1908. évi miniszteri tanterv alapján. Az első kötet első osztály anyagát 30 hétre osztva félóráról félórára kidolgozva tartalmazza a cselekvés és átélés módszere szerint. Ezen kivül magyar, németi, francia szakmüvek és hosszu tanitói tapasztalat alapján a grammatikai és direkt módok minden nemeit egész uj oldalról, uj megvilágitásban mutatja be, mindent tudományos érvelés kisér. Az elméleti rész majd 7 ivet foglal le. Ily alaposan e kérdés még nem volt tárgyalva. Ez feleslegessé tesz minden idegen szakmüvet. Teljesen pótolja a magyar nyelvi cursusokat. A tanitónak nem kell experimentálgatni, készen kapja azt, mire szüksége van. Ez által sok gondtól szabadul meg. A nyelvtanitással foglalkozó tanárok is haszonnal fogadhatják e müvet, de tanitóknak gyakorlatiasságánál fogva nélkülözhetetlen. A mü 3 kötetből fog állani és az egész nyelvtanitási anyagot fogja tartalmazni. A nagy szünidő elején megjelenő első kötet előfizetési ára csak 2 korona, a rendes ára pedig 4 korona lesz. A portó pénzbeküldés esetén 20 fillér. Kéri mély tisztelettel a szives megrendelést Szabó József állami tanitó Nagybányán.

KÖZGAZDASÁG.

A „Hermes" Magyar Általanos Váltóüzlet Reszvenytársaság, Budapest, heti jelentese a tőzsdeforgalomról es pénzpiacról.

Budapest, 1909. május 21

A budapesti gabonaárak rendkivüli szilárdsága és az ebből kifolyólag a terméskiállitásokra levont következtetés erősen éreztette hatását a budapesti tőzsde hangulatára az elmult hét folyamán. Az üzletkedv teljesen megcsappant, és bár az irányzat tartottnak mondható, a forgalom szerény keretben mozgott. Az üzlet a minimumra redukálódott és az árfolyamok csak lényegtelen változásokat tüntetnek fel.

A járadék és befektetési piac meglehetősen el volt hanyagolva, mig az internationális értékek közül főleg az osztrák-magyar államvasut részvényei állottak előtérben, melyeknek árfolyama 719.50-ig emelkedett. Nagyobb forgalom tárgyát képezte egy néhány helyi papir, melyek árfolyama szintén lényegesebb emelkedést tüntet fel. Ilymódon nagy üzlet fejlődött ki magyar asphalt ipar, továbbá magyar általános villamossági és budapesti általános villamossági részvényekben, részben jó üzletmenet hirére, részben pedig kedvező mérlegbecslésekre. Keresettek voltak továbbá a Danubius hajógyári részvények is, melyeknek árfolyama ismét 317-ig emelkedett, mig a tégla értékek ezuttal meglehetősen el voltak hanyagolva, sőt a kőszénbánya és téglagyár részvényeinek árfolyama 529-ről 523-ra csökkent.

Az értéktőzsde teljesen a gabonatőzsde hangulatának hatása alatt áll és annak minden mozzanatára érzékenyen reagál, tehát indokolt a feltevés, hogy a terméskiálitásoknak, a kedvező időjárás beálltával való javulása az üzletkedvet ismét nagyobb mértékben élénkitené és tért engedne a mutatkozó szilárdság teljes kifejlődésére.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	Máj. 13.	Máj. 21.
4% m. koronajáradék — — — —	92.60	93.25
Kőszénbánya és téglagyár részv. —	529.50	520.—
Magyar asphalt részv. — — —	149.—	179 —
Budapesti ált. villamossági részv. —	328.—	368.—
Magyar villamossági részv. — —	328 —	330 —
Danubius hajógyár részv. — — —	310 50	317.—

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

A Sepsiszentgyörgy—Madéfalva között közlekedő 8812. sz. vonatnak az uj, májusi, nyári menetrend szerint, Madéfalván 8 óra és 3 perckor kell megérkezni este. Május 2-án megtörtént, hogy a mozdonynak Csikszeredában a vize elfogyván (egy állomás a végállomás előtt; hogy miért, egyedül csak a Máv. felelhet?) csak 9 ó. 5 p.-kor este érkeztünk Madéfalva állomására.

Szerencse, hogy az eső esett és a vonatszemélyzet literes faedényekkel és sajkákkal, a közeli patakból annyi vizet hozott, hogy a hátralevő 6 kilómétert a mozdony megtehette, anélkül, hogy a vonalon aztán megállt vagy — kazán-robbanás történt volna.

Ajánlom — e mizeriát a Máv. illetékes köreinek figyelmébe.

Egy madéfalvi előfizető.

IRODALOM.

Előzetes jelentés.

Május hó folyamán fog a könyvpiacon megjelenni: **A Fejérváry-kormány** (1905. jun. 18—1906. április 8.) kormánypolitikai és alkotmányjogi megvilágitásban. Irta: Lányi Bertalan. Ára 12 korona.

A munka tartalma a következő:

Előszó báró Fejérváry Gézától.

Első rész: A Fejérváry-kormány működése és politikai törekvései.

I. Előzmények.

II. A Fejérváry-kormány megalakulása és az első békekisérletek.

III. a Fejérváry-kormány lemondása és a korona közvetlen békekisérlete.

IV. A Fejérváry-kormány reaktiválása uj programm alapján.

V. A programm megvalósitásának akadályai. Ujabb békekisérletek.

VI. Az országgyülés feloszlatása.

VII. A koalició kormányra jutása.

Második rész: Alkotmányjogi szempontok.

I. Bevezetés.

II. A királyi halalom.

III. A királyi hatalom korlátai.

IV. A parlamenti kormányrendszer.

V. A parlamenti kormányrendszer Angliában.

VI. A parlamenti kormányrendszer náluuk.

VII. A helyzet a Fejérváry-kormány megalakulásakor.

VIII. A Fejérváy-kormány törvényszerüsége és alkotmányszerüsége.

Harmadik rész: Egyes kormányzati cselekmények.

I. Az országgyülés elnapolása és feloszlatása.

II. A költségvetés nélküli állapottal kapcsolatos intézkedések.

III. Az állam védképességének megóvását célzó intézkedések.

IV. Intézkedések a törvényhatósággal szemben. Királyi biztosok.

V. Az uj autonóm vámtarifa és a külkereskedelmi szerződések életbeléptetése.

VI. Eljárás a sajtóval szemben.

VII. Igazságszolgáltatás.

VIII. Vallás- és közoktatásügy.

Zárszó.

A könyv kb. 600 nyomatott oldalra fog terjedni.

A nagy érdeklődés után itélve, a könyvet hamarosan el fogják kapdosni s ajánlatos annak előzetes megrendelése. Az árnak előre lefizetése nem kivántatik.

Megrendelések a következő czimen kéretnek:

BENKŐ GYULA
Grill-féle udvari könyvkereskedése
Budapest, Dorottya-u. 2.

Szerkesztői üzenetek.

Xi. Hogy magának mindig jó kedve volt, az szent igaz. A városi tanács azonban a naptár jelzett világosság, és nem a holdvilág után indul. Éppen ezért a fiftin és a games között rajtunk kivül álló különbség van, legnagyobb sajnálatunkra. Ezt röviden csak helyszüke miatt irhatjuk.

Tojás. Ha felvetem fehér, ha leesik sárga.

Don Juan. Uraságod ugy látszik idegen, mert Szeredában nagyon sok szép asszony van.

Vasgyuró. Gyurjad, ki tudja meddig gyurhatod.

Bankár. Ön ugy látszik az önálló bankot összetéveszti a mutyibankkal. Szeredában van önálló bank is és mutyibank is. Mindenesetre a mutyibankok vannak többségben.

Ámor. Egyelőre piheutetjük. Öntől jobbat is fogunk kapni.

Nőtlen és nagykoru. Nem okvetlenül szükséges, hogy szarva is legyen.

Aszfaltbetyár. Ott szokott sétálni az Appaffy- és Kossuth Lajos-uteák asphaltján mindennap este 6 órakor.

L. P. Delne. Maga a beszéd helyszüke miatt nem volt közölhető.

Egy értelmes, ügyes fiu Nyomdász-tanoncnak felvétetik, Mester János könyvnyomdájaban, Hátszegen. — Bővebb felvilágositást nyujt e lap kiadóhivatala vagy levél utján fenti.

Tanitó urak figyelmébe!

SZÉPIRÁSI VIZSGALAPOK

kaphatók

SZVOBODA JÓZSEF

könyv- és papirkereskedésében.

355—909. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a csikszeredai kir. törvényszék 1908. évi 1406. polg. számu végzése következtében, dr Fejér Antal csikszeredai ügyvéd által képviselt, a Csikszeredai Takarékpénztár Részvénytársaság javára 371 korona s jár. erejéig 1908. évi december hó 7 én foganatositott kielégitési végrehajtás utján felülfoglalt és 4785 koronára becsült következő ingóságok u. m.: ifj. Kánya Józsefnél takarmány, lovak és szarvasmarhák stb. stb., Kánya Lajosnál takarmány, lovak és szarvasmarhák, stb. stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbiróság 1909. évi V. 596. számu végzése folytán 371 korona tőkekövetelés, ennek 1908. évi junius hó 5 napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltó dij és eddig összesen 92 korona 92 fillérben biróilag már megállapitott költségek erejéig a végrehajtást szenvedett lakásán Csik-Delnén leendő eszközlésére **1909. évi junius hó 3-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg. hogy az érintett ingóságok az 1881. évi évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizes mellett, a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégitési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Csikszereda, 1909. évi május hó 17-én.

Molnár Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

Szám 245 - 909. 1—2

Faeladási hirdetmény.

Közhirré tesszük, hogy Szentpéter egyházmegye „Kisaranyos" nevü legelőjén, a 97—1903 számu F M. rendelet engedélyezett famennyiség értékesitése céljából, **folyó évi junius 15-én delutan 2 órakor** Csiksomlyón a plebániai hivatalban nyilvános szó- és zárt irásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Az értékesités alá bocsátandó összes fenyő haszonfatömeg 2280 köbméter, melynek kikiáltási ára 10,446, azaz tizezerszáznegyvenhat korona.

A fatömeg kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Az eladás tárgyát képező fahasználat Bilványos patak fejében, a gyimesi állami uttol 6 kilométerre fekvő legelő területen van s a fa minden befektetés néikül telen-nyáron kihordható

A részletes árverési és szerződési feltételek megtekinthetők Csiksomlyón a plebániai hivatalnál.

Csiksomlyó, 1909. május 19

Bálint Lajos, plebános elnök. **Csiszér Pál,** gondnok.

A községi jegyző urak figyelmébe!

A m. kir. honvédelmi miniszter ur önagyméltóságának az 1909. évben 4207. szám alatt kelt rendelete értelmében az összes községeknek szükségessé vált az alant ::: lenyomott két darab ::::

RUGGYANTA BÉLYEGZŐ:

JELENTKEZETT

tényleges szolgálatra / kalonai kiképeztetésre **való bevonulásra.**

19 hó nap.

biró. Jegyző

Érvényes behivójegy helyett

tényleges szolgálatra / kalonai kiképeztetésre **való bevonulásra.**

19 hó .... nap.

biró. jegyző.

Megrendelhető: **Szvoboda József üzletében Csikszeredában.**

630—909. szám. 1—2

HIRDETMÉNY.

A csiktaplocai jegyzői lakás épitését a törvényhatósági bizottság 4136—1909. ai. számu határozatával 14500 korona erejéig engedélyezte. A fentemlitett munka kivitelének biztositása céljából az **1909. évi junius hó 4-ik napjának 9 órájára** Csiktaploca községházánál tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtók felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat a fenti nap **d. e. 8 órájáig** az elöljárósághoz adják be, mert a később érkezettek figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlathoz az engedélyezett költségösszeg 5 százalékának megfelelő bánatpénz csatolandó. A munkálatokra vonatkozó müszaki müvelet és részletes feltételek a csiktaplocai jegyző hivatalában, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Képviselőtestület kiköti magának azon jogot, hogy a versenyezők között az összegre való tekintet nélkül választhasson.

Csiktaploca, 1909. május 25-én.

Elöljáróság.

KÖZSÉGI KÖLTSÉGVETÉSI NYOMTATVÁNYOK

KAPHATÓK

SZVOBODA JÓZSEF ÜZLETÉBEN CSIKSZEREDÁBAN.

GŐZ-, HŐLÉG ÉS GYÓGYFÜRDŐ A SZOBÁBAN!

Száz es száz orvos korszakot alkotónak jelentette ki az egészségápolás terén. — Közismert dolog hogy

REUMA, CSÚZ ÉS KÖSZVÉNY

ellen az egyedüli biztos hatásu szer a hőfürdők :: :: (gőz- hőlég és gyógyfürdők) rendszeres használata :: ::

A „Sanitás" szobafürdő készülékkel otthon lakásának bármely szobájában a leghatásosabb **gőz- es hőlég fürdőt** készitheti bárki, 5 percz alatt 5 fillér költséggel. A lakásban a kényelem netovábbja. Kipróbált biztos hatásu szer nátha, torokfájás, hélrenyheség, álmatlanság eseteiben. stb. Nélkülözhetetlen minden egészséges embernek is. Használat után teljesen összehajtható és valamely szekrény mögé állitható.

A keszülék megtekinthető vételkötelezettség nélkül Szvoboda Józs. képviselőmnél helyben, sőt kivánatra háznál is bemutattatik.

FÖRSTNER ALADÁR

a „Sanitás" szobagőzfürdőkészülék egyedüli gyártója. Budapest, VII. kerület, Alsóerdősor 30. sz. Telefon 97—51

21—

Menetrend, érvényes 1909. évi május hó 1-től.

Oda — Brassó—Kézdivásárhely—Bereczk — Vissza

Szv. 8702 1—III.	Szv. 8704 1—III.	Vv. 8712 1—III.	Tvsz. 8774 1—III.		Szv. 8705 1—III.	Szv. 8701 1—III.	Vv. 8711 1—III.	Szv. 8703 1—III.
—	820	910	—	ind. Budapest k. p. u. (N.-Váradon át 126) érk.	—	730	640	—
200	800	1220	—	ind. Budapest k. p. u. (Aradon át 153, 126) érk.		1230	1[15] 7[25]	115
—	854	611	—	ind. Kolozsvár (126) érk.		1050	610	610
—	612	1222	332	ind. Predeál (126) . érk.	—	331	804	—
515	858	305	700	ind. **Brassó** (126, 137) érk.	816	159	633	1008
531	916	322	717	Szászhermány	758	141	615	950
548	938	344	740	Prázsmár	738	121	554	930
556	950	355	750	Kökös	723	108	537	915
610	1003	408	802	Uzon	714	1259	526	900
622	1016	421	814	Kilyén	703	1248	514	853
630	1025	430	823	érk. **Sepsiszentgyörgy** (135) . . . . ind.	656	1241	505	848
852	1242	743	—	érk. Csikszereda (135) . ind.	401	903	223	636
1101	344	—	—	érk. Gyimes (135) . . . . . ind.	—	520	1124	410
—	—	1124	—	ind. Gyimes (135) . . . érk.	1101	928	—	—
401	—	223	—	ind. Csikszereda (135) . érk.	852	445	743	
645	1050	451		ind. **Sepsiszentgyörgy** (114) . érk.	644	1220	450	
655	1100	502		Angyalos 12a. sz. őrház	634	1210	439	
710	1119	518		Rétyi-Eresztevény	620	1156	424	
718	1127	527		Bita 15. sz. őrház	609	1145	413	
727	1137	537		Nagyborosnyó	601	1138	405	
744	1154	600		Barátos	549	1125	352	
759	1209	610		érk. **Kovászna** . . . . . ind.	535	1111	333	
—	101	—	—	érk. Térrét . . . . . ind.	—	—	125	—
802	1214	617	—	ind. **Kovászna** . érk.	532	1108	332	—
813	1227	629	—	Zabola—Páva	522	1058	321	—
821	1235	638	—	Zabolafűrésztelep	514	1050	312	
829	1243	647	—	Imecsfalva . . .	505	1040	302	—
834	1248	652	—	Szentkatolna 25. sz. őrház	459	1034	255	—
846	100	705	—	érk. Kézdivásárhely ind.	449	1024	245	
856	110	720	—	ind. Kézdivásárhely érk.	439	1016	234	—
916	130	748	—	Kézdiszentlélek .	419	955	213	—
926	140	759	—	Kézdiszentkereszt	409	945	200	—
940	154	819	—	Bélafalva	400	936	150	—
952	206	832	—	Kézdialmás	348	918	129	—
1003	216	843	—	Lemhény	337	907	117	
1015	228	856	—	érk. **Bereczk** . . . . . ind.	324	855	103	—

Oda — Sepsiszentgyörgy—Gyergyószentmiklós — Vissza

Szv. 8802 1—III.	Szv. 8804 1—III.	Tvsz. 8864 1—III.	Vv. 8812 1—III.		Vv. 8811 1—III.	Tvsz. 8863 1—III.	Szv. 8801 1—III.	Szv. 8803 1—III.
—	820	—	910	ind. Budapest k. p. u (Nagyváradon át 126, 134) érk.	—	730	640	—
200	800	—	1220	ind. Budapest k. p. u. (Aradon át 153, 126, 134) érk.	—	1230	1[15] 7[25]	115
—	854	—	611	ind. Kolozsvár (126, 134) érk.	—	1050	610	610
—	612	—	1222	ind. Predeál (126, 134) érk.	—	331	804	—
515	841	—	305	ind. Brassó (134) érk.	816	159	633	1008
650	1035	1244	500	ind. **Sepsiszentgyörgy** (134) . érk.	620	1205	425	838
659	1044	1258	512	Sepsikőröspatak-Gidófalva	610	1153	416	829
708	1053	116	523	Sepsibodok	601	1143	407	820
719	1104	134	536	Málnás . .	547	1123	355	808
729	1114	152	551	Málnásfürdő	538	1113	346	759
744	1129	229	608	Sepsibükszád-Bálványosfüred	523	1048	332	746
758	1143	254	626	Tusnádfürdő	510	1033	321	735
808	1157	319	645	Tusnád . .	459	1020	310	724
814	1203	329	652	Csikverebes	447	1000	302	716
825	1214	359	709	Csikszentsimon . . .	436	948	252	706
831	1220	408	716	Csikszentimre 35. sz. őrház	427	929	245	659
838	1227	421	725	Csikszentkirály	419	921	238	651
845	1235	434	734	Zsögödfürdő	409	911	230	643
852	1242	445	743	érk. Csikszereda ind.	401	903	223	636
853	1248	500	748	ind. Csikszereda · érk.	356	852	218	631
906	101	523	803	érk. **Madéfalva**". . ind.	342	833	206	619
1101	344	928	—	érk. Gyimes (136) ind.	—	520	1124	410
—	435	—	—	érk. Palanca (136) , ind.	—	—	1002	—
916	115	609		ind. **Madéfalva** (136) érk.		804	151	608
923	122	618		Csikrákos		756	145	602
935	135	638		Csikmadaras		741	134	552
947	147	655		Karcfalva . . .		723	122	541
1004	204	726		Csikszentdomokos		709	112	531
1036	236	815		Marosfő		628	1249	506
1057	257	852		Vasláb . .		542	1220	437
1108	308	907		Tekerőpatak . . .		525	1208	425
1116	316	918		érk. **Gyergyószentmiklós** . . . . . ind.		514	1200	418

§ Indul Budapest nyugoti p. u.-ról; † Érkezik Budapest nyugoti p. u.-ra

Oda — Madéfalva—Gyimes—Palanca — Vissza

Szv. 8902 1—III.	Szv. 8904 1—III.	Tvsz. 8964 1—III.		Tvsz. 8963 1—III.	Szv 8901 Gyv. 135 1—III.	Szv. 8903 1—III.	
—	200	820	—	ind. Budapest kpu. (126 vagy 153, 134, 135) érk.	730	1[15] 6[40]	115	—
—	—	854	—	ind. Kolozsvár (126, 134, 135) érk.	1050	610	610	—
—	515	841	—	ind. Brassó (134, 135) . . érk.	159	633	1008	—
—	650	1035	1244	ind. Sepsiszentgyörgy (135) érk.	1205	425	838	—
—	921	203	624	ind. **Madéfalva** (135) . . érk.	814	103	548	—
—	935	217	656	Szépvíz-Csikszentmihály	756	1252	537	—
—	951	233	723	Ajnád	729	1237	522	—
—	1013	257	757	Lövész . . .	706	1223	508	—
—	1031	315	831	Gyimesfelsőlok . . .	626	1203	449	—
—	1039	322	843	Gyimesközéplok megálló	608	1150	436	—
—	1047	330	905	Gyimesközéplok	555	1143	429	—
—	1101	344	928	érk. ind.	520	1124	410	—
—	—	425	—	ind. **Gyimes** érk.	—	1016	—	—
—	—	435	—	érk. **Palanca** ind.	—	1002	—	—
—	—	730	—	ind. Palanca — érk.	—	948	—	—
—	—	1200	—	érk. Adjud — ind.	—	458	—	—
—	—	505	—	érk. Galatz — ind.	—	1135	—	—

Keleteurópai idő

§ Érk. Budapest nyugoti p. u.-ra

Eladó szállodai berendezés!

Csikszeredában, a „Kossuth"-szállodában 8 szoba butor berendezés, tekeasztal, kocsik és lovak, egy drb Stabyl-gép 16-ló erős, készpénzfizetés mellett, ::: jutányos árban eladók. :::

A legolcsóbb bevásárlási forrás

FEKETE VILMOS

illatszertárában, Csikszereda

Kaphatók a legfinomabb illatszerek dekagrammonként és mindennemű arcz- és kezápoló szerek. Gyógy- és virágszappanok

Az Inda-sósborszesz fölerakata.

Petrol-hajszesz korpa és hajkihullás ellen **Hajrak-regenerator** az őszülő hajnak visszaadja az eredeti ifjuvori szinet, valamint mindennemü különlegességek raktara.

A Thymol es Stomatin fogapoló szerek a legjobbak. A Trifoleum (haj petrol) helyeknek allandó hajápolashoz nelkülözhetetlen. — A Honey Jelly a legjobb kezfinomitó.

19 Vidéki megrendelések legpontosabban eszközöltetnek.

Egy vidéki községben egy jó forgalmu

szatócs-üzlet

ital- és dohány-árulással együtt a legkedvezőbb feltételek mellett haszonbérbe kiadó. Hol? Megmondja e lap kiadóhivatala.

MEISEL BERNÁT

MADÉFALVI FŰRÉSZGYÁRÁNÁL

kapható az épitkezéshez szükséges mindenféle **fűrészáru és gyalult deszka, keritésnek alkalmas szeldeszka**, továbbá **cándra és fűrészpor.** Elfogad egyesektől deszkát gyalulás, valamint fenyőrönköt felvágás végett.

2—12

Kiváló gyógyhatásu erös tápszert tartalmazó

Tojás és csokoládé Cognac

különösen lábadozók, aggok, betegek és gyermekek erösitésére is orvosok által nagyon ajánltatik. Kizárólagos elárusitási helyek:

Csikszeredában: Michna Rezső füszer-, ovemege-, bor-, likör es cognac különlegességek, bőrcs talp-üzletében.

Madéfalván: Erdélyi Ákos vas. ti vendéglőjében.

Csikszépvizen: Teutsch György üzletében. 3—3

Eladó ház.

Csikszereda város közepében, az Erzsébet ut mellett és a piactérrel szembe jó fekvésü, szé csendes, kifogástalan talajon álló. Darvas Péter és neje Méhes Mari, a tulajdonaikat képező két kőház egyikét, illetve 1908 évben épült **4 nagy szoba, konyha, 4 nagy pince es kőistalóból alló külön lakreszt,** amely (24000) huszonnégyezer koronáig tüzkár ellen biztositva van és bármily közpiangu urnak alkalmas, igen kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladjak.

Értekezni és vásárt kötni lehet eladókkal az eladó épület mellett levő 131. sz. alatti saját házukban. 4—9

ÉRTESITÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhivni, miszerint a **Rakóczi-utca 352. sz. alatti saját házamban** levő

NYERGES ÉS KÁRPITOS ÜZLETEMBEN

minden e szakmába vágó munkák elkészitését a legnagyobb készséggel vállalom es ezt csinos kivitelben olcsó árak mellett pontosan elkészitem. Raktáron tartok a mai kornak megfelelő, mindenféle nagyságu

RUGANYOS DIVÁNOKAT ÉS MATRACOKAT

azért, hogy itt mindenki beszerezhesse szükségletét ép oly olcsó árban, mint bármely nagyobb városban. Továbbá tudatom még a mélyen tisztelt közönséggel azt is, hogy állandóan raktáron tartok

KÉSZ URI KOCSIKAT ÉS URI SZÁNKÓKAT.

Végül a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhivom azon körülményre, hogy a kocsik, valamint minden e szakba vágó munkák javitását elvállalom. — Magamat a nagyérdemű közönség jóindulatu pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel:

Bájer Ferencz, nyerges és kárpitos, **Csikszeredában.**

6—10

Gyászkalapok állandóan raktáron!

Leszallitott arak! — **Javitások és átalakitások!**

Női-divat-kalap-szalon Csikszeredában.

Van szerencsém a m. t. hölgyközönség becses figyelmét felhivni, miszerint dusan felszerelt divat-kalap szalonomban található

DISZES ÉS DISZITETLEN KALAPOKAT

tekintettel az elöre haladt szezonra mélyen leszállitott áron kiárusitom Továbbá mindennemü átalakitásokat is elvallalok. Szives pártfogásukat kerve, vagyok kiváló tisztelettel:

Özv. Nagy Jakabné, Csikszereda, Mikó-utca 253. sz.

(Igazságügyi palotával szemben). 12

Diszes és egyszerü diszitett kalapok vételárban!

ELSŐ CSIKMEGYEI CEMENTÁRU-GYÁR

Iroda: Tusnád. Szász és Komlós, Tusnád. Iroda: Tusnad.

Ajánlja a legszebb kivitelü és örökös tartósságu kettős hornyu hosszurovu cement fedélcsereret minden szinben valamint cement padló lemezét különféle összetételü mintázatban.

13—52

Kőbányai sör- és ásványviz-raktár Csikszeredában.

Magyar ásványviz forgalmi és kiviteli r. t. Budapest. V., Báthory-u. 5. || Haggenmacher kőbányai és budafoki sörgyárak r. t.

Főraktár Csikszereda részére: FÄHNDRICH ZOLTÁN cégnél (Lux-féle ház).

Árjegyzék, azonnali palackcsere mellett: Kászoni Salutáris és Répáti 1 literes palackban 20 fillér, folliteres palackban 17 fillér, nagybani vételnél árengedmény.

Ezen gyógyvizeken kivül kaphatók még: Borszéki, Baross, Borhegy, Elopatak, Gloria, Fehérkői, Felsőrákosi Mária, Boholt, Kászonjakabfalva borpataki, Hargitafiget, Matild, Székely Selters és Sztojkai gyógyvizek.

Kapható hordóban és naponta friss töltésü palackban az országszerte elsőrendü minősegünek elismert Haggenmacher-féle következő fajta sörök

„Király"-sör. — Salon á la „Pilsen"-sör. — „Bajor"-sör.

Az árak helyben a házhoz, vidékre a csikszeredai vasuti állomásra szállitva értendők.

17—19

MINDENNEMŰ BUTOR ELŐNYÖS FEL-tételek mellett kapható

FOGOLYÁN ENDRE

ujonnan kibövitett butorraktárában

SEPSISZENTGYÖRGYÖN.

Teljes menyasszonyi kelengyék. vásznak. ágyteritők. függönyök és mátrácok stb.

Zongorák és varrógépek részletfizetésre is.

16—52

NAGY JÓZSEF KŐFARAGÓ-MESTER

SIRKŐ ÉS BUTORMÁRVÁNY GYÁRA, BRASSÓ.

Telefon szám 305. Kút-u. 50.

Van szerencsém a nagyérdemü közönség b tudomására hozni, hogy ipartelepemet gyárilag berendezve, a legujabb gépekkel szereltem fel.

Elvállalok mindennemü **kőfaragó, épületmunkákat** a legolcsóbb árak mellett és a legkényesebb igényeket kielégitően szállitok gránit-, syenit, labrador-, márvány-, mész- és homok kőből készitett siremlékeket.

Rajz és méret szerinti megrendeléseket butormárványra azonnal foganatositok.

Ügynökök mellőzésével kérem egész bizalommal hozzám fordulni, hogy ez által is ármegtakaritás éressék el.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

NAGY JÓZSEF, KŐFARAGÓ-MESTER. 7—30

Legtökéletesebb s legerősebb a

IRÓGÉP

Teljesen látható irás!

Szilárd szerkezet!

Könnyü kezelés!

Kivánatra dijtalanul bemutatjuk.

Lukács és Schwarcz.

Budapest, Váczi-körut 60., vagy a Csikvármegye képviselője:

Állandó nagy raktár mindenfele müszaki es villany cikkekben. Optikai felszerelesek, kerekparok, alkatrészek. Mezőgazdasagi gépek legjobb beszerzesi ügynöksege. Legnagyobb szakmühely motorerőre berendezve. Különfele modern vilagitasok, vizvezték es egyéb e szakba vago berendezesek vallalata. Költsegvetes- es szakvélemenyeket dijmentesen eszközöl:

HERCZKA GY., CSIKSZEREDA,

14— ELEKTROTECHNIKAI ÉS MÜSZAKI ÜZLET. 104

Czell Frigyes és Fiai

bornagykereskedők és bornagytermelők

MEDGYES.

Legjobb és legteljesitőképesebb szállitók

erdélyi fehér borokban.

Kitűnő saját termésü borok.

Különlegesség kiváló finom vörös borokban.

19—52

AZ ARCBŐR ÁPOLÁSÁRA

legjobb az akácvirág-krém, amely az arcbőrt rövid idő alatt üdévé és széppé teszi, a májfoltot, szeplőt és más kiütést eltávolitja. **Ára 1 korona.** Kapható a készitőnél és postán is megrendelhető.

SZEREMLEY TIHAMÉR

gyógyszerésznél, Csikszentmártonon.

HIRDETÉSEK

olcso árszámitás mellett közöltetnek s felvétetnek

A KIADÓHIVATALBAN.

LÁZÁR PETER es FIA

DIVAT- ÉS KÉZMŰÁRU ÜZLETÉBEN

Gyergyószentmikloson

egy jó bizonyitványokkal rendelkező

FIATAL SEGÉD

azonnali belepesre elfogadtatik.

2—2

OLCSÓ BOLTI BERENDEZÉS!

Állvány es pudli jutányos aron eladó. Cim a kiadohivatalban

Szám 747—909.

Hirdetmény.

Csobotfalva község elöljárósága közhirré teszi, hogy a határában folyó hó 15-én felfogott 1 drb 4 éves kanca és 1 drb 1 éves pej kanca csikót nyilvános árverésen Csobotfalva községházánál **1909. junius 12-én délután 2 órakor** a legtöbbet igérőnek eladja.

Vevő köteles a vételárat az árverés napján készpénzben lefizetni.

Csobotfalva, 1909. május 20-án.

Pálffy András, jegyző. Csiszér Pál.

Hosszurovó Cement Födélcserép

Iroda: Kapu-utca 15 sz.

majdnem határtalan tartósságu, igen könnyü födőanyag, olcsó áron kapható

PORTLAND CEMENT GYÁRNÁL BRASSÓBAN.

Iroda: Kapu-utca 15 sz.

22—

Nyomatott Szveboda József könyvnyomdájában, Csikszeredában, 1909